

VISU ZEMJU PROLETARIEŠI, SAVIENOJIETIEŠI

1953. gada 6. oktobrī

K. VOROSILOVS

Berlinē

1953. gada 6. oktobrī

G. MALENKOV

Berlīne

1953. gada 6. oktobrī

V. MOLOTOVS

Uzņēmums no Valsts Rīgas vēstures muzeja archiva.

1944. gada 13. oktobris — tā ir diena, kuru neaizmirsīs neviena rīdzinieks. Varonīgo padomju karavīru eroču priekšā atkāpās fašistiskās okupācijas baismā nakts, un ļaudis atkal ieraudzīja brīves spilgto sauli, mūsu tautas labākos dēlus, kas kopā ar brālīņu padomju republiku cīņtājiem kā uzvarētāji atgriezās dzimtajā pilsētā. Atbrīvotāji tajā ieraudzīja iedzīvotāju zemocītas sejas, prieka asaras un ar dzīvības brīesīm saglabātos sarkanos karogus, kas plīvoja asajā oktobra vējā. Vīpi redzēja melnos dūmus, kas cēlās no hitleriešu aizdedzinātajiem namiem un rūpnīcu korpusiem, okupantu uzspriidzinātos tiltus, sagrauto Daugavpili, simtiem baigo robu, kurus fašistu nežēlīgā roka bija cirtusi pilsētas organismā. Un taj pašā dienā, kad atkānēja saluts par godu Rīgas atbrīvošanai, sākās cita kauja — kauja par mūsu republikas galvaspilsētas atjaunošanu un tālāko attīstību.

šo kauju valnagojusi spoža uzvara. No Rīgas uz Kemerlēm jopro elektriskais vilciens, pie jaunās, granītā kalts krastmalas pietāj modernī upju tramvaji, darbojas rūpnīcas, elektrostacijas, telefona centrales, deviņi muzeji, teātri, ārstniecības iestādes, skolas — viss, ko padomju tautas laimāndieki gribējuši nodibināt ar zemi. Kolchoznieki savel savus lauksaimniecības produktus Centrālīrgu, kura halles fašisti bija cerējuši iznīcināt uz mūžīgem laikiem. Visur, kur atbrīvotāji atradīkaļ gruvešu kalnus, pulsē pilnasinīgā dzīve. Atjaunotāji un modernizētāji ostā varenī celtņi un greifeli izkrauj kuģus. Tie plenāk no citām padomju republikām, kas sniedz mums draudzīgas palīdzības roku. Atjaunoti visi 3000 dzīvojamie nami, kuros okupanti bija izpostījuši, kā arī uzcelti daudzi jauni, kuros tagad dzīvo brīvās Rīgas saimnieki, kas nekad neizmirsīs savus atbrīvotājus, kas darba uzvarām apliecina Partijas un Valdības savu sirsnīgo pateicību.

VISU ZEMJU PROLETARIESI, SAVIENOJIE

Literatūra un Māksla

LATVIJAS PADOMJU RAKSTNIEKU, KOMPONISTU, MĀKSLINIEKU UN ARCHITEKTU SAVIENĪBU LAIKRAKSTS

1953. GADS

11. OKTOBRĪ

Nr. 41 (456)

LIELĀKU ROSMI TĒLOTĀJĀ MĀKSLĀ

Triju Baltijas padomju republiku tēlotāju mākslinieku konferencē sanākot

S. g. 15. oktobrī Rīgā uzsāks savu darbu Igaunijas, Latvijas un Lieluvas padomju republiku tēlotāju mākslinieku konference. Sakarā ar to tiek sarīkota arī visu triju republiku mākslinieku darbu izstāde. Konferencēs uzdevums būs iztirzāt šo republiku padomju mākslinieku sasniegumus un trūkumus pēdējo trīs gadu jaunrades darbā. Konference leņmes tuvākos ceļus trūkumu novēršanā un šo republiku mākslinieku jaunrades aktivizēšanā, kā arī leivirzīšanā to uzdevumu pildīšanai, kādus padomju māksliniekiem nospraudis partijas XIX kongress un tam sekojošie lēmumi komunisma celtniecības sekmēšanai.

Konferencē būs liels notikums mūsu padomju mākslas dzīvē. To sevišķi pastiprina tas, ka te draudzīgi tiksies triju brālīgo kaimiņu republiku pārstāvji, kurās ir līdzīga padomju mākslas attīstības vēsture un līdzīgi attīstības apstākļi. Tas dos iespēju ne tikai labāk pazīt vienu otru, bet jo vairāk — salīdzināt darbus, katram labāk saskatīt savas kļūdas un neveiksmes, vairāk tuvojoties kopējiem spēkiem atrast tālākus, veiksmīgākus ceļus, ciešāku sadarbību kopējo, lielo uzdevumu veikšanā.

Konferenci un mākslinieku darbu izstādi organizē un vadīs PSRS Padomju mākslinieku savienības organizācija ar PSRS Kultūras ministrijas atbalstu. Tā mūsu latviešu padomju mākslā vienmēr draudzīgā, vadošā

Padomjēzmes vecāko republiku mākslinieku līdzdalība arī šoreiz palīdzēs orientēties daudzās sarežģītās problēmās un palīdzēs tās izšķirt un atrisināt. Bez PSRS Padomju mākslinieku organizācijas pārstāvjiem, tās atbildīgajiem sekretariem — akademiķa D. Nalbandjana un Staļina premijas laureata A. Jar-Kravčenko konferences darbā piedalīsies vairāki veidojami PSRS mākslinieki un mākslas zinātnieki, to vidū tēlnieks akademiķis N. Tomskis, grafiķis PSRS Mākslas akadēmijas korespondējošais loceklis N. Zukovs, mākslas zinātnieks J. Kolpinskis u. c.

Latvijas padomju mākslinieki šo konferenci gaida ar lielu interesi un tādas konferences nepieciešamības sajūtu. Šo sajūtu izsauc ne vien vajadzība tuvāk teoretiski un praktiski noskaidrot daudzu jauno uzdevumu veikšanu, bet arī nepieciešamība saņemt no ārienes impulsus mūsu jaunrades dzīves uzmundrināšanai, kurā pēc zināmas paātrināšanas un redzamliem panākumiem 1950.—1952. gadā iestāties manāms pagurums, un jaunās sastiprināšanās velcamo uzdevumu priekšā. Radusies arī virkne organizatorisku un citu jautājumu, kas nav atrisināti un tāpēc nevelcina sekmīgu, efektīvu mūsu tēlotāja mākslas tālākās attīstības plūdumu.

Mums šķiet, ka konferencei būs jāiztirzā un tā iztirzās augstāk minēto paguruma jautājumu un atklās tā īstos lemeslus. To katrā zinā mudinās darīt

tas darbu klāsts, kuru latviešu padomju mākslinieki rādīs konferencē. Meklējot pēc labākā, raksturīgākā, ierosinošākā starp mūsu mākslas sasniegumiem, to varēja galvenokārt atrast 1950. un 1951. gadā darinātajos darbos, mazāk 1952. gadā un gandrīz nemaz 1953. gada darbos, kaut gan gads tuvojas beigām. Tā pagaidām ir lejup slidoša tendence, kura sākusies pirms gada, pusotra. Ja, redzot šo tendenci, jau ilgāku laiku Latvijas Padomju mākslinieku savienība un tās vadība nav varējusi vai arī nav spējusi šo tendenci apturēt un virzīt uz augšu, tad ir pēdējais laiks, lai, izmantojot konferenci un tās palīdzību, panāktu tānu, izšķirēju lūzumu.

Mūsu republikas padomju mākslinieku darba konferencei būs ļoti liela nozīme visu spēku organizēšanā un koordinēšanā Latvijas Padomju mākslinieku II kongresa lēmumu izpildei, kuri pieņemti, balstoties uz partijas XIX kongresa prasībām māksliniekiem.

Konferenci jākūst par vietu, kur kritikas un paškritikas uguns jāsadzina tie sārņi, pinekļi un kavēkļi, kas lievēsies mūsu mākslas dzīvē un bremzē tās raitāku augšupeju, saskanīgāku kopsoli ar dzīves attīstību. Ieskatīties dzīlāk patiesībā acis un novērtēt savu stāvokli mums šoreiz palīdzēs mūsu draudzīgā kaimiņi un pieredzes bagātā krievu padomju mākslas jaunrades spēki.

A. Lapins

Par kritikas ieroču spodrību

Sakarā ar jauno kritiķu sanāksmi Maskavā

L. Trifonova, J. Surkovs u. c., — semināru nodarbībām deva teoretisku nopamatojumu un padziļinājumu. Par prasībām, ko kritikai uzstāda literatūra, runāja prozaīki un dzejnieki M. Isakovskis, V. Inbere, N. Asejevs, K. Paustovskis, I. Dolmatovskis u. c. Taču visā šai interesanto domu un nopietno ierosinājumu virknē galvenais vadmotīvs, kā jau minējām, bija prasība analizēt literāru darbu kā nesāraujamu formas un satura kompleksu.

Par to. Padomju rakstnieku savienības sekretariāta vārdā atklādams apspriedi, runāja jau A. Surkovs. Atzīmēdams, ka padomju literatūras kritika, neraugoties uz kļūdām un aplamām novirzēm, savā kopumā var lepoties ar nopietnu darbu padomju literatūras veidošanā, un vērsdams pret to, ka kritikas vajāšana literatūras neveiksmēs dažkārt ir kā šķiet piederamies pie laba toņa. A. Surkovs kritiķiem tomēr pārmeta, ka viņi aktuālas tēmas dēļ jo bieži rakstniekam piedod māksliniecisku nevarību un aizmirst, ka vislabākie rakstnieka nodomi izpeln, ja tie nerod iemiesojumu patiesos, mākslinieciski pārliecinošos tēlos.

Maksimļiecišķās meistariības jautājumiem daudz vietas savā referatā par tipiskuma problēmu veltīja arī Padomju rakstnieku savienības literatūras kritiķu un teorijas komisijas priekšsēdētājs V. Ozerovs. Viņš aizrādīja, ka tipiskais dzīvē par tipisko mākslā kļūst, tikai pateicoties rakstnieka meistariībai. Bet, runājot par meistariību, pirmajā plānā allaž izvirzās tēla veidošanas prasme. Ja rakstnieks, radīdams tēlus baldās atkāpiēs no vispār pieņemtā etalona, no schematiciska priekšstata par kaut kādu «stachanovieti» vai «partijas darbinieku» vispār un neizstrādā spilgtus, vienreizējus, savā konkrētībā neatkārtojamus raksturus, dzīva tēla vietā rodas vienmuļi, pelēcīgi, neizteiksmīgi šabloni, nevis dzīvi cilvēki, bet abstrakti kaut kādas profesijas pārstāvj. Taču šāds «tēls» nekad nespēj kļūt par tipu, jo tips var būt vienīgi dzīvs cilvēka raksturs konkrētā vien-

reizībā un savdabībā, kas pacelta līdz
mākslinieciskam vispārinājumam.

Kā kritiķa darbā idejiski tematisko pamatu iztirze organiski apvienojama ar mākslinieciskās meistariības analīzi, apspriedes dalībniekiem rādīja virkne teoretisku lekciju par prozas, dramaturģijas un dzejas darbu analīzi. Šīs višķi ierosināšos bija L. Trifonova priekšlasījums, kas mācīja vērību piegriezt visiem sacerējuma meistariības komponentiem. Piemēra veidā analizēdama V. Grosmāņa romanu «Par taisnīgu lletu», viņa rādīja, ka svarīgas ideoloģiskas kļūdas jo bieži saistītas ar aplamu darba kompozīciju. V. Grosmāņa romanā atsevišķas epizodes, tēli un pat veselas nodaļas ir uzrakstītas patiesi un iespējīgi. Sapošņikova ģimenes attēlojums pats par sevi vēl nav uzskatāms par kļūdu. Literārā darbā varētu būt vieta arī tādām tēlam kā profesors Čepižins. Autorā neveiksme sākas ar to, ka, pretēji dzīves īstenībai, pārkāpjot partejiskuma un tipiskuma principus, viņš Sapošņikova ģimēni izvirza romana centrā, vienkāršos padomju ļaudis, kas uz saviem pletēm iznesa cipas smagumu, atstādamš kaut kur savas kompozīcijas celtnes pažobeļē. Kompozicionāli tikpat aplam izvietots Čepižins, Čepižinu autors nerādā darba un sadzīves attiecībās, bet to ļēvied vienīgi nepareizu filozofisku uzskatu izpausmē. Atkal pretēji dzīves patiesībai autors Čepižinu kompozicionāli izkārtojis tā, ka uz viņu vērsās skatītāja redzes lēkšis.

Par kritisko rakstu toni un stilu kopējas pārrunas ar apspriedes dalībniekiem daudz ierosinoša pateica redzami padomju literatūras meistari, prasdami izskaust no kritiskajiem rakstiem garlaicīgu spriedelēšanu, glēvu luncināšanos autoritātēm, nevērtību vai pat rupju iztēresanos pret iesācējiem. — Kritikai jābūt politiski asai, partejiski principālai, profesionāli lietpratīgai. Kritikas laukā jāstrādā, nemīdīti spodrinot savus tērošus, kvēli atbalstot partijas un tautas prasības literatūrai, — ar šādu atziņu pēc septiņu dienu ilgām nodarbībām uz savām darba vietām atgriezās divdesmit septiņu dažādu tautību literatūras pārstāvi.

V. Melnis

V. Melnis

Vēstules no kolchoza „Lāčplēšis”

2. JAUNAIS

Dzīvojot kolchozā, sarunājoties ar tā laudim, vērojot viņu dzīvi, uzzinot viņu panākumus un neveiksmes, aizvien biežāk domās jāpievēršas grāmām, kurās notēloti padomju zemnieki.

Tāda grāmata ir Annas Sakses romāns «Pret kalnu». Atcerieties, ko saka Rendenleiks zemniekiem: «Arī kolchoza pamatā būs darbs, to laikam jūs visi saprotat. Bet te jums palīgā varēs nākt un nāks zinātne un tehnika, kas soli pa solim, gadu no gada jūs gaitas atvieglos. Tas nozīmē, ka jums būs jācienā šīs zinātnes devu godam saņemt, cienīt un prast lietot mašīnas, papildināt agronomiskās zināšanas, uztvert visu jauno, ko pētnieki sasnieguši ilgu gadu pūlīn!»

Gados, kas aizritējuši kopš tām dienām, kad radās pirmie kolchozi, Latvijas lauki aizguši tālu uz priekšu.

Lūk, Ogres rajona kolchoza «Lāčplēšis». Nav iespējams šeit iedomāties visu lauksaimniecības darbu procesu bez visjaunākajām, vismodernākajām mašīnām, bez dzīļām un pamatīgām agrotehniskām zināšanām, bez progresīvās Mičurina zinātnes, kuras atziņas iedrošinājis daudzu un palieku vietu ikvienu kolchoznieku dzīvē un darbā.

Zemnieku vecākā paaudze labi atceras, kas bija agronomi Latvija buržuāzijas kundzības gados un cik reti zemniekiem bija izdevība izmantot tā zināšanas un padomus. Starp citu, tas palicis atmiņā ne tikai vecākajai paaudzei. Kolchoza «Lāčplēšis» agronomi Edmunds Silinš, kuram pirms 1940. gada ar grūtībām izdevās iegūt vidējo agronomisko izglītību, stāsta:

— Agronomu bija pārāk maz. Daudzi zemnieki gadiem ilgi neredzēja viņus. Lielāko tiesu agronomi savus pakalpojumus sniedza budžiem. Kolchoza ir vēl viens agronomi — Marta Leja. Kopā ar Silinšu tā strādā kolchoza agronomiskajā laboratorijā, kur tiek veikta nopietna zinātniskā darbs, sekmējot ražības celšānu kolchozā.

Kolchozā «Lāčplēšis» audzē kviešu, rudzu, miežu, auzu, zirņu šķirnes sēklu. Tur labprāt mēdz atkārtot krievu parunu, ko savā referatā minējis biedrs N. Chrusčovs: «No sēklas sēklas negaidi labas šķirnes». Un kolchoznieki ne vien atkārto šos vārdus, bet arī cenšas tos neizmirst praktiskajā darbā. Te viņiem tālāk nāk laboratorija. Agronomi izdara augsnes, sēklas, vārpu analīzes dažādās attīstības un brieduma stadijās, veic sistematiskus zinātniskus novērojumus par augiem, sistematizē to rezultātus. Tas dod iespēju iegūt skaidru ainavu, izdibināt, kā iegūstamas augstas ražas.

Kolchoza laboratorija palīdz novērst šablonu augsnes apstrādāšanu. Kolchozā «Lāčplēšis» ir gan mitra, gan sausa augsne, un kā vienai, tā otrai nepieciešams savs īpašs mēslējums. Laboratorijas analīzes dod iespēju iegūt skaidru priekšstatu par augsnes sastāvu un struktūru ikvienā laukā un noteikt, kas tam vajadzīgs, lai audzētu to vai citu kultūru.

Kolchoza laboratorija Latvijas laukos ir jauna parādība. Un šādu laboratoriju republikā jau ir daudz.

— Kolchoza laboratorija mums ir nepieciešama kā gaiss, — saka Silinš. Tie nav tikai skaļi vārdi. Lielais zinātnieks un praktiķis Mičurins kādā vēstulē apbrīnojami skaidri un vienkārši pateicis, ko nozīmē pievērst īpašu uzmanību agrotehnikas studēšanai. Tas dod iespēju pareizi izmantot mašīnas un darba rīkus, laikā un pareizi mēslot, sastrādāt un apsēt laukus, pareizi retināt, apgriezt, potēt, aplaistīt, laikā novākt ražu.

Kolchoza laboratorija paver iespējas pilnveidot agrotehniku, diendienā uzlabot to, atklāt praktiskā darba vājas un stiprās puses.

Tā jaunais droši un neaizturami ienāk mūsu dzīvē, kļūst par Latvijas kolchoznieku darba ikdienas neatņemamu sastāvdaļu.

Kolchoza iekārta paver iespēju apgūt jaunas profesijas. Tikai lauksaimniecības arteli «Lāčplēšis» vien, atskatot agronomus, strādā zootehnikus un veterinārārstus, kombainieri un traktoristi, mehāniķi un šoferi, melioratori un kuļmašīnu mašīnisti.

Tagad tā ir parasta un ikdienišķa parādība, bet vēl pirms nedomāties, ka vienā kolchozā varētu būt tik daudz speciālistu — jaunu arodu pārstāvju.

Pirmajos gados pēc kolchoza «Lāčplēšis» nodibināšanas no MTS ieradās traktoristi. Pašā kolchozā savu traktoru — kolchoza biedru nebija. Kad rajona noorganizēja traktoriņu kursus, uz tiem devās mācīties kolchoza

jauniešu grupa. Pēc mācību beigām viņi atgriezās kolchozā un turpināja pašā jaunā traktoristu apmācīšanu.

Traktorists Jānis Mīkšons nebija paguvjis piesēties pie stūres, kad pie viņa pienāca vecais kolchoznieks Juris Krauze, cieši paspieda roku un pateica:

— Ar dziļi!

Tas izskanēja kā laimīga ceļa novēlējums. Klusumu pārtrauca motora rūkoņa, un traktori devās uz priekšu.

Ap Juri Krauzi, veco vīru, kas daudz pieredzējis savā ilgajā mūžā (viņš jau ir iegājis deviņtāju gadu desmitā), sapulcējās kolchoznieki. Krauzes seja atmirzēja smaida. Viņš atcerējās to, kā pirms daudziem jo daudziem gadiem vācu barons bija izrakstījis no tālās aizjūras traktoru. Zemnieki to nosauca par «patvāri», jo tam priekšpusē bija liela caurule, kas visu laiku kūpēja. No tāliem pagastiem nāca laudis apskatīt šo «brīnumpatvāri». Traktors nostrādāja kādu laiku barona tirumos, pēc tam mehānismā kaut kas sabojājās, un «brīnumpatvāri» nogādāja skūni, kur tas pamazām pārkļāvās ar rūsu...

Agronomi pastāstīja, ka agrāk, kad tirumus apara ar zirgu vilktajiem arkliem, raža bija daudz zemāka, graudu birums mazāks.

— Sodien aizgāju tirumā, — turpināja Silinš, — Jānis Mīkšons vadīja traktoru, un, zināt, cik dziļi viņš uzara zemi? No divdesmit diviem līdz divdesmit pieciem centimetriem.

Telcamu traktoristu izaudzināšana bija viens no ļoti svarīgiem posmiem kolchoza dzīvē. Nākamais posms, kuru vajadzēja godām veikt, bija kombainieru apmācīšana.

Kombains Latvijas laukos ir pilnīgi jauna parādība. Cik daudz bija valodu, kad šī jaunā, kuģim līdzīga mašīna, kuru Krievijas un Ukrainas kolchozos tā arī sauc — «stepes kuģis», — devās mūsu republikas tirumos. Arī «Lāčplēši» vienlīdz apgalvoja, ka, lai novāktu ražu ar kombainiem, jāsejot pavisam citādi, nekā parasti. Citi apgalvoja, ka kombainam esot nepieciešama glūži līdzīga zeme. Bet, kad jau pirmajā gadā MTS kombainieri sekmīgi novāca ražu kolchoza tirumos, valde nolēma apmācīt kombainierus no pašu kolchoznieku vidus. Viens no pirmajiem bija Roberts Sirmans.

Kombains, kā zināms, ir komplicēta lauksaimniecības mašīna. Lai to sekmīgi vadītu, nevar un nedrīkst apmierināties vienīgi ar tām zināšanām, kas iegūtas kursos. Sevišķi neatlaidīgi Sirmans turpināja mācīties, kad viņš sāka strādāt ar kombainu tirumā. Viņš sameklēja grāmatas par to, kā strādā, lai labāk iepazītos zemes kombainieri Konstantīns Borins. Aleksandrs Oskins, Ivans Varkins. Sirmans centās izmantot viņu pieredzi.

— Vieglī jau ir pateikt — iemācies uzreiz strādāt tā, kā strādājis šie meistari, — saka Sirmans. — Pirmajam un galvenajam, ko esmu izpratis no viņu pieredzes, ir tas, ka telcami, visos sīkumos jāpazīst un jāpārzina kombains.

Soruden Latvijā bija atbraukuši Kubanas kombainieri. Roberts dziļi nožēloja, ka neviens no viņiem neiegriezās kolchozā «Lāčplēšis». Bet ko gan tur var darīt, ka republikā bija citi kolchozi, kam ražas novākšanas pirmrindnieku meistarību palīdzība bija daudz nepieciešamāka! Tolaik kombains, kuru vadīja Roberts Sirmans, jau bēdīgi labības novākšanu savā kolchozā. Toties Sirmans uzmanīgi rūpīgi izlasīja un izstudēja visu, kas bija rakstīti republikas laikrakstos par Kubanas kombainieru darbu.

— Man sevišķi patika Kubanas kombainiera — Tamapas MTS darbinieka Pētera Gudza vārdi par to, ka kombainierim jāpārvalda sava mašīna tikpat labi, kā telcama muzikam savs instruments. Šis salīdzinājums ir ļoti pareizs un īsti vieta. Pēteris Gudzs labā laikā caurmērā novāc 10—15 hektaru dienā. — ar sajūsmu saka Sirmans. — Mans mērķis ir nākamgad sasniegt tikpat augstu izstrādi.

Jā, Latvijas laukos agrāk nav bijis un arī nevarēja būt tādu cilvēku. Traktoristi un kombainieri apguvuši tehniku, kas atvieglinājusi zemnieku darbu un devusi iespēju iegūt daudz augstākas ražas.

Kolchoza daudzpusīgajā, daudzveidīgajā dzīvē var atrast aizvien vairāk jaunā iezīmi un parādību. Glūži tāpat kā kolchozu agronomi, traktoristi un kombainieri, kolchozu dzīvē un darbā neatvietojami kļuvuši melioratori.

Kolchoza «Lāčplēšis» agrākajās slāpējās plāvās tagad aug lopbarības

saknāugi. Meliorācijas darbu rezultātā auglīgāka un labāk apstrādājama kļuvusi arī aramzeme. Tā valrs nebūs tik mitra, tik viegli nepārvērtīsies par mašinām grūti izbraucamu sliksni. Un te liels nopelns ir melioratoram Mārtiņam Mārcēnam un viņa biedriem. Mārtiņš Mārcēns ir kolchozu trīsgadīgo agrotehnisko kursu klausītājs. Viņš lasa un interesējas gan par Latvijas mičuriniešu sasniegumiem, gan par Baltkrievijas melioratoru darbu, gan par to, kā Kostromas kolchoznieki audzē jaunas šķirnes govīs. Viņu interesē viss, kas saistīts ar lauksaimniecību.

Jaunu arodu, jaunu profesiju pārstāvējiem jābūt arī jaunā, progresīvā paaudzei un izplatītājiem. Interesanti šajā sakarībā ir pastāstīt, kā kolchozā «Lāčplēšis» rūpējas, lai govīm un cūkām būtu nodrošināti labi pārziemošanas apstākļi un ziema nepieciešamā barība. Kolchoza zootehniks Strazdiņš sastādījis lapiem barošanas devas. Piemēram, cūkas baro ar kartupeļiem. To dara visos kolchozos, bet Strazdiņš kartupeļus izmanto skābarībā. Pagājušajā gadā kolchozs iegādājās trīs milzu kubus. Tos uzstādīja uz īpašiem ratiem, lai būtu ērti pārvietot. Šajos kubos kartupeļus sūtna, tie kļūst miksti, un tad tos saber skābarības tvertēs. Tā rodas ļoti barojoša lopbarība, kas satur lielu kaloriju daudzumu. Pagājušajā gadā šādā veidā lopbarībai sagatavoja 100 tonnu kartupeļu, bet šogad — 400 tonnu.

Kolchozā «Lāčplēšis» ir pirmrindnieks ne tikai Ogres rajona mērogā vien. Daudzi jo daudzi mūsu republikas kolchozu vadītāji te var pamācīties, kā pareizi un prasīgi jāveda socialistiskās lauksaimniecības dažādās nozares, kā drosmīgi un radoši jāatrisina dažāda lauksaimniecības problēma un jāapgūst zemkopības novatoru labākās metodes. Tas ir viens no pirmajiem kolchoziem republikā, kur sāka stādīt kartupeļus pēc kvadrātīgāzu metodes. Iniciators bija laukopības brigadieris Voldemars Skuja. Pirms trim gadiem brigādi jaunajā posākumā piemeklēja neveiksme, bet kolchoznieki neatkāpās. Jaunais nav sasniedzams, nav iegūstams bez pūlīnēm un cīņām.

Pērnad brigade atkal iestādīja kartupeļus pēc kvadrātīgāzu metodes, izmantojot arklu, un rūpīgi tos kopa. Tā Skujas brigāde iepriecināja visu kolchoza saimi ar vēlā gēnamu sasniegumu: 220 centneru kartupeļu no hektara.

Tagad kolchozniekiem ir plaši nodomi. Izstudējuši Partijas un Valdības lēmumus par lauksaimniecības tālāku pacelumu, viņi nolēma nākamgad visus kartupeļus iestādīt pēc jaunās metodes.

Pirmajā oktobrī kolchozā atsāka darboties trīsgadīgie agrotehniskie kursi. Nodarbības ieradaš brigadieris Voldemars Skuja un Aleksandrs Rātnieks, saknēpis Jānis Zigmunds, traktorists Hermanis Jundass, meliorators Mārtiņš Mārcēns un daudzi citi kolchoznieki. Viņi visi mācās kursus jau trešo gadu un šogad tos beigs.

Pirmajā mācību dienā kolchoznieki ar lielu gandarījumu runāja par PSKP Centrālās Komitejas Plenuma materiāliem, par Partijas un Valdības jaunajiem lēmumiem lauksaimniecības jautājumos. Lauku laudis pārskīrsta laikrakstu lapas, vairākas reizes izlasa svarīgākās vietas, it īpaši tās, kas attiecas uz Padomju Latviju un līdz ar to — uz viņu kolchozu.

Sajos dokumentos viss ir tik svarīgs un tuvs ikvienam kolchoza darba rūķa sirdij, ka saprotams kļūst tas priecīgais savijojums, kāds tagad valda visos Latvijas lauku novados.

Agrotehniskie kursi ir jauna parādība Latvijas zemnieku dzīvē. Raksturīgi, ka par daudzām šādām jaunām parādībām kolchoznieki runā kā par ikdienišķu lietu.

Kolchozā augstu līmeni sasnieguši arī katra kolchoznieka atbildība par savu darbu, par visa kolektīva dzīvi un panākumiem. Šajā apstākļī meklējams visa kolchoza darba saimes saimnieciskos uzvaru pamats. Kad ne tikai priekšsēdētājs un brigadieris, bet arī visi citi kolchoznieki rūpējas un pūlas, lai sabiedriskā saimniecība diendienā nostiprinātos un attīstītos, rodas droša pārliecība, ka panākumi neizpaliks. Visā jaunajā, kas ir kolchozā «Lāčplēšis», visā tajā, kas pārveidojis līdz nepazīšanai Latvijas laukus, pats galvenais un izšķirīgais ir tāda jauna cilvēka audzināšana, kuru spāno varens un dziļs komunistiskās sabiedrības celtniecības idejas.

Mihails Zorins

Uz ekrana — labākais Čuvašijas kolchozs

Vurnaru rajona Staļina vārdā nosauktais kolchozs ir labākais republikā. Čuvašijas lauku klubos ar lieliem panākumiem patlaban demonstrē jauno krāsaino filmu «Augstu ražu kolchozs», ko izlaidusi Sverdlovskas populārzinātnisko un hronikālo filmu studija. Filmā parādīta kolchoznieku cīņa par arteļa saimniecības attīstību.

Plaši izmantojot lauksaimniecības zinātnes un pirmrindnieku prakses jaunākos sasniegumus, kolchozs novāc līdz 212 pudu vasaras kviešu no hektara. Te lieli nopelni ir kolchozniekiem, kas pilnīgi apguvuši agrotehniku, un Vurnaru MTS traktoristu brigādei, ko vada Socialistiskā Darba Varonis I. Proņkins.

Zinātniska kinohronika

Kazachijas PSR Zinātņu akadēmijas zinātniskā tehniskā kinokabīnēts pabeidzis uzņemt zinātniski dokumentālo kino apskatu «Alatau šūdoņi viņpus lī upes». Uzņēmumus izdārīja līdz 4.000 metru augstumā virs jūras līmeņa; zinātniskais vadītājs bija ģeogrāfijas zinātņu doktors N. Paļgovs. Pirmo reizi filmā uzņemti Mazās Alma-Atīnkas augstienes un Talgargas vidusstices šūdoņi. Filma rāda, kā strādāja pētnieki, novērodamī šūdoņu virzīšanos un kušanu. Tā ļauj izprast šūdoņu izcelšanos un attīstību.

to norīmi kalnu upju ūdens režīmā, kā arī apūdeņojamā zemkopībā.

Šogad izlaists ieskaņots zinātniski dokumentāls kinoapskats «Mangišlaka» trijās daļās, kurā parādītas Mangiškaskas pussalas ģeoloģiskās un ģeogrāfiskās īpatnības. Uzņemti arī «Kazachijas PSR Zinātņu akadēmijas kinohronikas» četri numuri, kas parāda visleverojamākos notikumus akadēmijas zinātniski pētniecisko iestāžu darbībā.

Kazachijas PSR Zinātņu akadēmijas kinoteku plaši izmanto Kazachijas zinātniskajās iestādēs un augstskolās.

LATVIJAS PADOMJU RAKSTNIEKU SAVIENĪBĀ

Dramaturģijas sekcijā apsprieda Alberta Jansona lugu «Kur metalī kust». Referente Anna Brodele atzīmēja, ka autors izvēlies mūsu dramaturģijā reti izmantotu tēmu — par rūpniecības strādniekiem. Dramaturģiski spraiga un interesanta pirmā aina, bet to nevar sacīt par pārējām piecām, no kurām divas pilnīgi liekas. Autors nav pietiekami noraksturojis negatīvos tēlus, pirmā kārtā to var sacīt par Vērmāni. Lugas dramaturģiskā darbība ļoti sarautīta. Toties dzīvu izdevies izziņēt rūpnīcas partorga tēlu. Visam pozitīvajam personāžam jānopem frazēšana, deklarācijas un pamācības. Lai luga kļūtu par darbu, ko iespējams izrādīt, autoram vēl daudz jāstrādā kā pie sižeta izveidošanas, tā arī pie raksturu zīmējuma un valodas. Būtu vēlams, lai autors turpinātu darbu pie lugas un to novestu līdz gatavībai.

Otrs referents Kārlis Krauplīš visu pievienojās A. Brodeles vērtējumam. Pareizā lugas idejiskā iecere vēl nav pietiekami realizēta. Lasot lugu, liekas, ka daudz kas jau agrāk lasīts un dzirdēts. Trokst svaigas pieejas jautājumam, kas luga risināti. Autors pazīst cilvēkus, bet viņam pašam pietrūcis radošas mākslinieciskas drosmes veidot tiešām specifiskus raksturus. Cilvēki attēloti pabāli, neskaidri, tie tikai izskicēti. Autoram darbs būtu jāsaik pilnīgi no jauna, ja viņš to grib padarīt noderīgu skatuvei.

Debatēs piedalījās Julijs Vanags un P. Pētersons. Autors atzina biedrisku kritiku par pareizu.

Sekcijā iztirzāja arī Annas Brodeles jauno lugu «Avarijs».

Lugas darbība norisinās laukos, tās galvenās darbojošās personas ir MTS laudis. Šī vide līdz šim mūsu dramaturģijā vēl nav skarta. Galvenās personas ir kombainiere Maija un MTS mehāniķis Kaugurs. Jaunie laudis viens otru mīl. Maija sacenšas ar otru kombainieri — Kārlī. Vēlēdamies palīdzēt savai iemīļetajai, Kaugurs izdara smagu sabiedrisku pārkāpumu. Rodas ass konflikts starp Maiju un Kauguru. Fr. Rokpelnis atzina, ka šī konflikta līnija uzsākta ļoti labi, bet tālāk tā izveidota dialogos nepietiekami patiesi, kvēlie vārdi netiek runāti no sirds. Luga būtu jāakcentē, ka Maija pati aktivāk cīnās par Kauguru pēc tam, kad viņš izdārijs pārkāpumu. Nav glūži precīzi nomotivētas kombainiera Kārļa un Maijas attiecības: Kārlis izturas pret Maiju ārkārtīgi asi, pasvītroti rupji. Šāda izturēšanās padara Kārli nesimpatisku, kas runā pretī autores nodomiem. Par labi zīmētiem referents atzina veselu rindu epizodisko tēlu: Griķi, Lusti, kolchoza sargu Caunīti, kaut gan pēdējām valoda mazliet stilizēta. Mazāk saprotams tēls ir Tālvāldis — pakļūšais jaunietis.

Otrs referents G. Treimanis teibida pret lugas kompozīciju. Jo konflikts tajā isti sākas tikai ar ceturto ainu. Referents iztirzāja lugas valodu, kas vietām nav izstrādāta. Maiju gan slavē viss kolektīvs, bet viņa pati nepietiekami daudz parāda sevi darbībā. Par autores nopelni jāatzīst, ka viņa nav

pārsatinājusi tekstus ar tehniskiem terminiem. Referents teibida pret Tālvāldi pārāk vulgāro valodu, kurā būtu krietni samazināmi ļoti daudzie «sulīgie» izteicieni. Kombainieru vide nav raksturojama ar to, ka viņiem liek pasvītroti «prasti» runāt.

A. Grigulis atzina, ka luga ir tadā gatavībā, ka to var izrādīt teātri arī pēc apspriežamā eksemplāra. Kaugura pārkāpums, viņa vainas apzina jāpastiprina, bet luga tā mikstināta, jo iznāk, ka viņš noziedzies neapzinādamies. Maijas loma lugas otrā daļā līdz ar to kļūst pasīvāka. Nav arī pietiekami parādīts, ka partorgs Zemzars cīnītos par Kauguru. Autore nav līdz galam izmantojusi sākumā tik labi izziņētos tēlus kā Kārli un Andreju. Kolchoza priekšsēdētājam Griķim, kas tik labs sākumā ar savu nevalju un steigu, lugas otrā pusē pietrūkst uzdevumu. Autorei ieteicams pārskatīt Tālvāldi tēlu, izšķīroties, ko ar viņu darīt: izvest no sabiedrības, vai atstāt iespēju atrast vietu dzīvē.

Debatēs vēl piedalījās A. Amtmanis-Briedītis, M. Zuntners un J. Vanags.

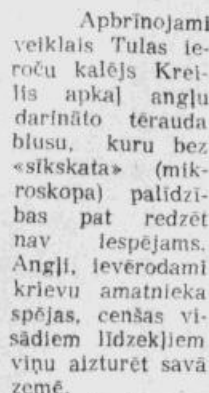
Kinokomisijas sēdē apsprieda A. Imermaņa un G. Čiruja mākslas filmas kinoscenariju «Trīs dienas Kristportā». Referents M. Zuntners sniedza pārskatu par scenarija sižeta izveidi un konstatēja, ka autoru iecerētais sižeta interesants; tas ir laba viela filmai. Kā trūkumu M. Zuntners atzīmēja to, ka viens no konflikta mezgla punktiem neatbilst dzīves patiesībai; nepārlicina arī galveno personu — Taimiņu un Eleonoras — attiecības, kas būtu jāizvirza priekšplānā. Vairāk vērtības jāvelti dialogiem, kas scenarija sākumā izveidoti pārāk gari. Kinematogrāfija prasa parādīt notikumus uz vietas, tāpēc ekspozīcijai nevajadzētu izklāstīt dialogos. Piemēģaks jāizveido galvenā varopa — Taimiņa tēls; jānovērš neskaidrības viņa biogrāfijā, spilgtāk jāatklāj Taimiņa kā padomju jūrnīka morālā stāja.

Referents Fr. Rokpelnis pozitīvi novērtēja A. Imermaņa un G. Čiruja mēģinājumu radīt piedzīvojumu filmu. Daudz kas autoriem labi izdevies, sevišķi ja salīdzina scenarija apskatāmo variantu ar diviem iepriekšējiem. Stāsts par socialisma zemi un kapitalistisko pasauli, par padomju jūrnīkiem un dažādām grūtībām, kas viņiem jāpārvar, saistīts skatītāju uzmanību. Scenarijam tomēr ir vairāki trūkumi, kas jānovērš: padomju jūrnīku dzīves statistiskums, liekās epizodes, kas nevīra darbību uz priekšu, un vietvietām sastopamās valodas neprecizitātes.

Debatēs Z. Grīva, P. Jankovskis, J. Vanags, Z. Brasla, V. Vigrante teicēja autoriem scenariju izveidot tā, lai galvenais varonis vairāk parādītos darbībā, spilgtāk atklāt tēlu bagātu emociju pasauli.

Norādīja, ka scenarijā vēl diezgan daudz nekonkrētu sarunu, galvenais varonis — pasīvs, nepārlicina arī galvenais konflikts, jo tas nesaskan ar dzīves īstenību. Izskanēja doma, ka autoru spēkos ir visus pieminētos trūkumus novērst un izveidot pilnvērtīgu mākslas filmas scenariju.

Vairāk mīlestības Rīgas izbūvē

Rakstnieka V. Šiškova 80 gadu

(TASS)

Ar pārsteigumu nācās izlasīt žurnāla «Karogs» š. g. 8. numurā ar iniciāļiem A. D. parakstītu recenziju «Mākslinieciskās pašdarbības skates». A. D. rakstā: «Līdzās jaunradītajām dziesmām un dejām mākslinieciskās pašdarbības dalībnieki izglābušies no aizmirstības (! — R. K.) interesantas senās tautas dejas. «Talsu dejas», kuru mums bija izdevība redzēt Baldones kultūras nama deju kolektīva izpildījumā (vadītājs Z. Treļģe), ļoti izdevīgi izceļas citu deju vidū ar savu temperamentu, raīto soli. Jādoma, ka tādu aizmirstu latviešu deju vēl ir daudz, kas labāk atbilst mūsdienu dzīves priekam nekā daudzās citas populārās, bet

dz flegmatismam lēnīgās un vienveidīgās tautas dejas.»

«Talsu dejas» raksturojums, ka tā «izceļas citu deju vidū ar savu temperamentu, raito soli» un ka daudzās senās tautas dejas ir flegmatiskas, visumā pareizs un pret to nav daudz ko iebilst, bet pārējais — ir tirā aplamība.

Lieta tā, ka šīs dejas autors ir Talsu kultūras nama deju kolektīvs (vadītājs — Strauss), kam pieder arī tādas plašu atzinību ieguvušas dejas kā šogad ražotā «Jaurie kolchoznieki» un «Kokagiza audzētāja dejas», ko autori ar lieliskiem panākumiem demonstrējuši uz Rīgas, Pērnavas un Tallinas, kā arī laudzu lauku klubus skatuvēm.

Roberts Klabis,
Talsu kulturas nama
padomju masu dziesmu
ansambļa dalībnieks

Kā nevajag „glābt” no aizmirstības

līdz flegmatismam lēnīgās un vienveidīgās tautas dejas.»

«Talsu dejas» raksturojums, ka tā «izceļas citu deju vidū ar savu temperamentu, raito soli» un ka daudzas senās tautas dejas ir flegmatiskas, visumā pareizas un pret to nav daudz ko iebilst, bet pārējais — ir tirā aplamība.

Lieta tā, ka šīs dejas autors ir Talsu kultūras nama deju kolektīvs (vadītājs b. Strauss), kam pieder arī tādas plašu atzinību ieguvušas dejas kā šogad radītā «Jautrie kolchoznieki» un «Koksagiza audzētāju dejas», ko autori ar lieliskiem panākumiem demonstrējuši uz Rīgas, Pērnavas un Tallinas, kā arī daudzu lauku klubu skatuveim.

zīnā nepaceļas vēlāmā mākslinieciskā

RAJONA UNIVERSALVEIKALĀ

O. Muižnieks zīmējumi

Rudens saulgozi ezera krastā mierīgi sūta. Ir svētdiena, un laudis, uzsūšies kā svētdiena, pastaigājas pa pilsētas klusajām ielām. Vieni dodas uz futbola sacīksti starp Talsu un Valdemārpils izlases vienībām, citi grib iegādāties biļetes vakara notiekošajai LPSR Valsts Dailes teātra viesizrādei, bet vairākums legriežas rajona universālveikalā. Vieni nodomājuši izmantot dienu, kad gan sieva, gan vīrs ir brīvi, lai izdarītu nepieciešamos iepirkumus. Tiesa, saules stari vēl patīkami silda, taču vairs nav tālu ziema ar savām prasībām pēc siltiem apģērbiem un apaviem, bērnu ragaviņām, slidām un slēpēm, pēc kultūras priekšmetiem, kas palīdzēs kavēt laiku garajos, tumšajos vakaros.

Lūk, veikālā tenā vesela ģimene — tēvs, māte un divi bērni. Vīrs, vispirms viņi dodas uz gatavo apģērbu nodaļu, jo Arnoldam Zvergzdīnam, kas bieži brauc komandējumā uz rajona attālākajām vietām, vajadzīgs puskažoks.

— Nav, — pārdevēja atbild.

— Bet vai drīzumā būs? Kad lai legriežos? — Zvergzdīns neatlaidas.

— Nezinu, — nepacietīgi atbild pārdevēja, kural šis jautājums acīm redzot jau sen apnicis. Tad, gribēdama izpatikt pircējam, viņa ar plašu žestu atver skapi: — Varu piedāvāt labus zīda putekļu mēteļus.

— Tieši tos tu taču tik ilgi meklēji! — iesaucas Laila Zvergzdīna.

— Jā, pavasarī... Kam šie mēteļi tagad vajadzīgi?

— Lalkam nevienam, — testarpina pārdevēja. — Tāpēc jau Patērētāju biedrību savienība mums tos atsūtījusi.

— Iesim, Arnold, — viņu mudina sieva, — Zīgai jānopērk vilnas audums skolai kleitai.

Bet mazajam Rūdim šāda dienas kārtība nemaz nav par prātam: — Nē, tēti, vispirms mani! Tu apsolīji nopirkt ragaviņas.

Rotājlietu nodaļā ragaviņu nav. Toties pārdevēja var padziļoties ar nupat saņemtiem bērnu trīsritiem, kurus viegli pārtaisīt par divritiem.

— Ņemiet, kamēr ir, — viņa mudina. — Tos jau ātri izpirks.

— Kur nu tagad! Drīz uzenīgs, un tad nevarēs braukt.

Manufaktūras nodaļā Zvergzdīnu ģimenei arī neveicas. Vilnas drānas vietā tie piedāvā visdažādāko krāsu un rakstu dabīgu un mākslīgu zīda audumus, kokvilnas un lina izstrādājumus.

— Redzat, — paskaidro universālveikala direktors Jānis Ozoliņš, — trešajā ceturksnī mums vēl vajadzēja saņemt vilnas audumus par 30.000 rub-

ļem. Ir jau 1. oktobris, bet rajona Patērētāju biedrību savienības tirdzniecības noliktava tos nav piegādājusi.

Tikmēr Talsu rajona kolchoznieki Irma un Kārlis Cekuliņi sarunājas ar saimniecības preču nodaļuma pārdevēju.

— Mums, lūdzu, piena transporta kannu un vienu separatoru.

— Pašreiz, diemžēl, nav, — saka pārdevēja un, redzot pircēju vilusās sejas, piebilst: — Aizbrauciet uz Laucieni, tur dabūsi, cik vien vajag.

Talsinieki, kas savām kabatas lāmpām vēlas iegādāties rezerves baterijas, saņem padomu doties uz Vandzeni, kuras patērētāju biedrībai tās ir lielā vajadzībā; darbaļaudis, kas grib nopirkt divānu, tachtu vai platu atspere matraci, spiesti mērot tālo ceļu uz Rīgu un pēc tam transportēt savu pirkumu uz mājām. Līdzīgs stāvoklis ar daudzām plaša patēriņa precēm: drēbju skapjiem un pildspalvu tinti (pildspalvas universālveikalā ir lielā krājumā), zīda lietussargiem un ceļa somām, cigarešu etiķiem un dzintara saktām.

Rodas jautājums: vai tad šos priekšmetus neražo pletiekošā daudzuma? Pastaiga pa Rīgas tirdzniecības uzņēmumiem pierāda pretējo — katrā mēbeļu veikalā bez grūtībām var iegādāties drēbju skapjus, matračus un tachtas «Liras», juvelieru veikalā plauktos lielā izvēlē dažādādas etiķas un sakas. Pārdošanā ir arī lietussargi, ceļa somas, pildspalvu tinte un dažādas citas preces, kuras talsinieki vēlti meklē savā rajona universālveikalā.

Sāds stāvoklis, kad talsiniekiem, lai nopirktu vienu vai otru plaša patēriņa priekšmetu, jābrauc tam pakal uz citu pilsētu vai citu rajonu, radies rajona Patērētāju biedrību savienības valns dēļ. Tā vietā, lai apgādātu visus rajona veikalus, tai skaitā arī universālveikalu, ar nepieciešamajām precēm, atvestu tās savā noliktavā un pēc tam vienmērīgi sadalītu starp tirdzniecības uzņēmumiem, ievērojot pieprasījumu katrā atsevišķā vietā. Savienības tirdzniecības daļas vadība piekopi pašizgudrotu metodi. Kādēļ gan pašiem braukt uz Rīgu un saņemt precī republikāniskajās noliktavās un fabrikās? Daudz ērtāk taču izsniegt pilnvaras patērētāju biedrību pārstāvējiem, lai tad viņi paši gādā par sortimentu, par transportu. Gadās tā, ka vienā dienā no Talsiem uz Rīgu dodas Talsu, Stendes, Arlevas, Vandzenes un Laucienes Patērētāju biedrību pārstāvji, kā arī rajona universālveikala direktors. Un tad nu sākas traka skrīšana

pa Rīgas uzņēmumiem, jo «kas pirmais brauc, tas pirmais māj». Tikai tā varēja iznākt, ka Laucienes pilnvarotais aizveda uz saviem veikalēm visas krājumā esošās piena transporta kannas un separatorus, bet Vandzenes biedrības darbinieks — kabatas lampu baterijas. Protams, viņi ar laiku izpārdos šos priekšmetus, taču pagaidām tie vēl guļ veikalos, kamēr citos, kas atrodas ārpus šīs patērētāju biedrības darbības rādīsa, tos nav iespējams dabūt.

No šīs pašas kaitīgās metodes izriet arī cita grūtība — transporta jautājums. Talsu rajona universālveikalam nav savas kravas mašīnas, un, saņemis no rajona Patērētāju biedrību savienības pilnvaru vest no Rīgas preces, direktors Ozoliņš spiests griezties pie citām organizācijām pēc palīdzības (visbiežāk talkā nāk Talsu Inkubācijas stacija). Tāpat par dārgām cenām jāsegdā degviela un bieži vien jāsamierinās ar to, ka ieradīs par vēlu — precī jau aizvedis kāds veiklāks direktors.

Citas, vēl nevēlamākas sekas šiem braucieniem ar individualām pilnvarām ir dažādās valodas, kas rodas, kad veikals nespēj apmierināt pircēju prasības. Tā, piemēram, Talsu pilsētas Darbaļaužu deputātu padomes sesijā rajona izpildu komitejas instruktors Pētersons un lauksaimniecības sagādes sektora darbinieks Golubevovs runāja par to, ka dažkārt Rīgā saņemtie vilnas audumi nenokļūst līdz Talsu rajona universālveikalam, bet tiek «pārdoti kaut kur pa ceļam, draugiem un paziņām».

Nav mūsu uzdevums apstiprināt vai atspēkot šos grūti pārbaudāmos apvainojumus, bet tie, bez šaubām, atkritis, tiklīdz rajona Patērētāju biedrību savienība sāks pildīt savus tiešos uzdevumus un pati uzņemties preču piegādi.

Ne vienmēr LPSR Patērētāju biedrību savienības tirdzniecības daļas darbinieki ir pietiekami operatīvi, noslēdzot gada sākumā līgumus ar republikas rūpnīcām, fabrikām un ražošanas attēliem. Minēsim kādu piemēru: kā jau teikts, Talsu rajona universālveikalā mēnesī pieprasā ar piecpadsmit tachtu «Liras». Rīgas Kokapstrādāšanas attēls varētu tās piegādāt, bet izrādās, ka... nav laikā noslēgts līgums.

Neskatoties uz šīm grūtībām, plaša patēriņa priekšmetu sagādē Talsu rajona universālveikals regulāri izpilda savu plānu. Tas tikai liecinā, cik lielā mērā augusi mūsu darbaļaužu pirkspēja, un ļauj secināt, ka pie pareizas preču piegāduma organizācijas to apgrozība ievērojami palielinātos.

E. Briedis

Mums visiem zināms tas, ka nakts. Ir gulēšanai lemta, Bet Brūnai šis miers bij zagts, — To grūtsirdība kremta.

Uz grīdas viņa atsēdās, Pie krūtim kāju spieda, Pret cauro jumtu pavērsās Un nopūdzamās sprieda:

— Lūk, tagad mēness gaisma krīt Uz manas brūnās galvas.

Bet drīz sāks rudens lieti līt Un samērcēs man spalvas.

— Ai mēnes! Esmu laba govs, Kas piena vairāk dotu, Un mūžam tev es pateiktos, Ja jumtu salabotu...

Bet zinu, velti lūgties sākt, — Sirds tāda pat tev krūtiš Kā mūsu priekšēdīm, kas māk Cēlt piecus gadus kūti.

Tālvaidis Kalnājs

Laika ziņas reizēm maldina radioklausītājus. (Fakts)

Parodijs

Balse skaļrunī teic: «Runā Rīgā! Rit gaidāms labs un saulains laiks. Būs visa diena brīnišķīga, Tik šad tad pilēs lietis maigs...

Dažvietiņ krusa pāri slidēs, Ir iespējams iss, neliels sniegs; — Bet, droši vien, ja saule spīdēs, Tā aukstumu drīz projām trieks.

Salks dienvid-ziemeļ-rietumvēji, Kas brīžiem pieaugs, brīžiem plaks. Un izlēgts nav, ka satumst spēji Pat negaiss, negaidīti smags...

Tas tomēr katrā ziņā stāties, Jo liet uz priekšu laika rats. Ret redzamība atkarāsies No tā, cik katram laba acs...

Būs mainīgs mākonu daudzums, — nakti Tas skaidrosies, ja nesāks līt. Bet, cik pēc Celsija būs faktiski, — Mēs paziņosim aizpūt.

Jūs laika ziņas klausījāties... Bij nervu pārbaudījums tas, Bet nesāciet tik, biedri, rāties, — Nav tajās nepareizs nekā...

Valdis Rūja

Padomju komponistu nošu materiāli

J. Ivanova „Piecas preludijas klavierēm“

Pēdējā laikā Latvijas Valsts izdevniecība laudusi klajā vairākus jaunus nošu izdevumus. Starp tiem atrodam arī Staļina premijas laureata Jāņa Ivanova „Piecas preludijas klavierēm“.

J. Ivanovu pazīstam kā talantīgu padomju latviešu komponistu, kas visus daļrades spēkus veltī tieši instrumentālajai muzikai. Vispildītāk viņa talants gan izraisās simfoniskās muzikas žanros, kur viņš pilnībā atklājis viņa muzikas specifiku: emociju bagātā melodikā, tautiskums, īpatnā harmoniskā valoda. Taču komponists labprāt plevērsas arī klavieru muzikā.

Muzikas cienītājiem jau pazīstami viņa pēdējos gados sacerētie klavieru darbi «Preludijas», «Poema», «Melodija» un citi. Pelnītu popularitāti ieguvušas arī «Variācijas», kas izvirzījušas par vienu no vērtīgākajiem skaņdarbiem padomju latviešu klavieru muzikas literatūrā.

J. Ivanova „Piecas preludijas klavierēm“ ir viens no jaunākajiem komponista sacerējumiem klavierēm. Visas šīs preludijas ir apjomā nelielas un, lai gan katrai no tām ir savs muzikāls raksturojums, visumā tās veido noapaļotu ciklu ar radniecīgiem muzikāliem tēliem.

Pirmā preludija atsauc atmiņā klasisko Bacha preludiju. J. Ivanovs izmantojis Bacha muzikas stilam atbilstošu skaņdarba fakturu: īpatnēju figūraciju un polifonisku, tātad pašā laikā vienkārtu balsu izvedumu, kas rada ļoti savdabīgu noskaņu.

Nav šaubu, ka J. Ivanova „Piecas preludijas klavierēm“ kā mazi, izjusti noskaņu gabali būs ne vien mācību, bet arī nozīmīgs papildinājums padomju latviešu klaviermūzikai vispār.

A. Ziemele

Iznācis žurnāla „Karogs“ 1953. g. 9. numurs

Saturā: Vizbuļa Bērnes romana «Mēs — darba rūķi...» turpinājums; Pētera Sila fabulas «Pats» un «Āzis par dārznieku»; Dzidras Rinkules satiriska novele «Bucītis»; Valijas Brutānes, Vizmas Beļševicas un Montas Kromas dzejoļi; J. Mālera apraksts «Meitene pie krāsas».

Kritikas un publicistikas nodaļā ievietoti šādi raksti: Simons Nikiškins, «L. N. Tolstoja dramaturģija»; Milda Losberga, «Revolucionārā daļliteratūra pirmajos latviešu strādnieku izdevumos (1898.—1907.)»; Pēteris Pētersons, «Pret pelēcību teātra mākslā»; Arvīds Darkevics, «Emila Dārzņa estētiskie

uzskati»; Kārlis Krauliņš, «Dažas piezīmes par Raiņa daļrades metodi».

Kultūras un mākslas dzīves nodaļā — Jāņa Sudrabkalna recenzija «Būs jauna māja, pasaule un sirds» (par Andra Vējāna dzejoļiem) un Bruno Sauliņa recenzija par Anatola Imermana poēmu «Kur visi kuģi satiksies»; nodaļā «Teatros un koncertzālēs» ievietoti raksti: E. Pakules un A. Daškova koncerta; Koncertsezona Dzintaros; Daugavpils teātra viesizrādes Rīgā. Chronika sniegta A. Vējāna raksts «Pētera Sila piemīnā». Bibliogrāfija.

Turpinājums no 4. lappuses

augstumā. Tas sakāms sevišķi par uzvaras skatu.

Baletmeistara Staļina premijas laureāta J. Cangas iestudētās dejas labi iekļaujas vispārējā darbībā. Izpildījuma līmenis apmierina.

Aidas skatuves tēls — jauns, ievērojams cīnītājs 2. Heines-Vāgneres sasniegums. Partijas ievērojamo grūtību sekmīga pārvarēšana liecina, ka Heines-Vāgneres personā mūsu operas skatuve ieguvusi ļoti vērtīgu papildinājumu. Ja līdz šim nācīs atzīnīgi izteikties galvenokārt par mākslinieciskajiem guvumiem dramatiski piesātinātā dziedājuma laikā, tad tagad nevar nerunāt arī par Heines-Vāgneres respektējamajiem panākumiem Aidas partijai tik raksturīgajās vokālās trauslās, kļūstnātajās epizodēs. Tiesa, ne viss šeit jaunajās dziedāmajās vienlīdz pārliecinoši. Minēsim kaut Nīlas skatu lielo arīju, kuras izpildījumā jāpāņā gan līdzekļus plūdums, gan lokānāks frazējums. Tam blakus jāmin tādi dziļi aizkustinoši, patiesas apgarotības lezīmēti izpildījuma momenti kā pirmā cēllena arījas noslēgums. Iejūtas patiesuma un sirsnības netrūkst arī mākslinieciskajam. Turpmākais uzdevums — padarīt Aidas tēlu raksturīgāku, īpatnējāku, plevērst uzmanību daudzveidīgas vaibstu un kustību valodas izkopšanai. Jaunās, apdāvinātās dziedātājas līdzšinējie krietnie sasniegumi ir droša ķīla viņas tālākajiem radošajiem iekarojumiem.

Amnerisas loma viena no labākajām A. Ludīnas repertuārā. Lepnās faraona meitas skatuves tēls mākslinieciskā traktējuma allaž satīstīts uzmanību ar savu artistiskumu, ar bagātu, spēcīgu ekspresiju. Zēl tāpēc, ka šoreiz tas zaudējis daļu savas agrākās pievilcības. Vai iesmels tam būtu radošo meklējumu apskums? Arī dziedājums priecina mazāk nekā citkārt. Blakus labākajiem un izjustiem momentiem pavīdēja viena otra samākslota fraze. Labāko

māksliniece sniedza Radamesa tiesāšanas skatu.

Simbrīžam tikai daļēji izveidots E. Volšteins Amnerisas tēls. Ja vokālajā laukā nepilnības izpaužas zināmā dziedājuma skarbumā un frazēšanas stūrainībā, tad skatuviskā iemiesojumā blakus laimīgām epizodēm sastopamies ar melodramatiskiem pārspīlējumiem (īpaši priekšpēdējā ainā).

Radamesa skatuves tēls teicami atbilst A. Frinberga artistiskajiem dotumiem. Mākslinieka impozantā ārīne, viņa spēcīgais temperaments, metaliskās nokrāsas balss kā radīti drosmīgā un varonīgā karavadoņa tēlam. Prātā nāk Frinberga pirmā uzstāšanās Radamesa lomā. Mākslinieks lika toreiz priecāties par grūtās partijas veiksmīgo, jaunības spraiguma pilno izveidojumu. Bijām tāpēc cerējuši, ka šoreiz savā priekšā ieraudzīsim vēl izteiksmīgāku, bagātāku tēlu, klausīsimies daudzkrāsainākā, izspīdētākā dziedājumā. Par nožēlošanu, šis cerības nav piepildījušas. Frinberga jaunais, dzidrais Radamess kļuvis šodien nepamatoti nosvērts, rezignēts. Sāds trakējums runā pretim partitūrai: Radamess tajā tēlots kā augstākā mērā impulsīvs, kvēls, enerģisks vīrs, kas lolo godkārtības pilnus sapņus. Vokālajā ziņā mākslinieks labāko sniedz partijas dramatiskajos momentos. Turpretim intīmā līriskajos, kā, piemēram, pirmā cēllena romāncē, Frinbergs, pretēji autora gribai, dara savu dziedājumu nevajadzīgi blīvu un tādējādi vienveidīgu, mākslinieciski nepārliecinošu.

A. Skaras balss dotumiem Radamesa partijai, protams, neatbilst nemaz. Līdz ar to tā nevar nesagādāt dziedājamajam ļoti jūtamas grūtības. Cenšoties tās pārvarēt, Skara neizbēgami piepūlē balsi, vēl vairāk — riskē ar to un tādā kārtā nostāda ir sevi pašu, ir klausītājam visai neērtā stāvoklī. Dziedājums, kas neradās brīvi un dabīgi, ne tikvien nevar sniegt mākslas baudījumu, bet gluži otrādi — spēj sagādāt visai smagus un skumjus mirklus. Ko līdz, ja atse-

višķi līriski momenti Skaras-Radamesa dziedājumā skan pieņemami. Šie momenti lietu neizšķir. Partija visumā, bet it īpaši tās dramatiskie posmi, nav Skaras artistiskajā kompetencē un var viņam vienīgi kaitēt.

Pietiekami iespaidīgs A. Lēpes virspriesteris Ramfiss. Vokālās partijas veiksmīgajam izpildījumam, tāpat tēlojumam, nāktu par labu vienīgi lielāks valdonīgums un pašapziņa.

Minēto īpašību netrūkst A. Daškova Ramfissam. Nedaudz sonorāku, kuplāku vēltumles pašu dziedājumu. Citādi tas izteiksmīgs un salista uzmanību, īpaši priekšpēdējā skatā.

Etiopu karali Amonasro dzied H. Ozoliņš. Šis samērā nelielā, bet raksturīgā partijā prasa no izpildītāja tiklab spēcīgu, aizrautīgu tēlojumu, kā ievērojamu vokālu māku. Ne reiz vien nācīs pārliecinošas par Ozoliša krietno balses materiālu, par viņa pietiekamo skatuviskumu. Tātad pašā laikā nācīs konstatēt slaidākās kantilēnas trūkumu viņa dziedājumā, neskaideru intonāciju, kādu dīvaīnu brutalitāti priekšnesumā. Minētās nepilnības raksturo Ozoliša sniegumu arī Amonasro partijā.

No faraona lomas izpildītājiem skatuviski pārliecinošāks G. Neimanis. Vokālajā ziņā, turpretim, vairāk apmierina V. Sirokovs.

Vēstneša mazo partiju apmierinoši veic M. Fišers. Dziedātāja ārīne un tēlojuma gribētos sajūst vairāk trauksmes un kara lauka elpas. Vēl nebrīvs šai partijā jūtas jaunais solists I. Feigelsons. Dziedājums pieņemams.

Virspriesteriņi dzied A. Simsons un L. Aboliņa. Ja Simsons dziedājumā jābēlīst pret jūtīgo priekšnesuma veidu, kas notētas reliģiskā rituāla raksturā, tad Aboliņai, savukārt, jānovērs viena otra intonācijas neskaiderība un precizāk jāievēro skaņuraksts.

Kopvērtējumā jāsaaka, ka no mūsu Operas un baleta teātra tiesības prasīt un gaidīt krietni augstākas mākslinieciskās kvalitātes uzvedumus.

VĀCIJAS DEMOKRATISKĀS REPUBLIKAS TEATROS

Skats no Fr. Sillera dramai «Don Karloss» inscenējuma Vācu Dramas teātrī Berlīnē. Lugu inscenējis Nacionālās premijas laureāts Volfgangs Langhofs.

Leļņpēģas Dramas teātris ar panākumiem izrāda Vs. Ivanova lugu «Bruņvīliens 14-69». Inscenējums sagatavots režisora Artura Jopa vadībā.

Berlīnes komiskā opera Nacionālās premijas laureāta Valtera Felzenšteina vadībā inscenējusi A. Loreinga komisko operu «Cars un namdaris», kuras personāžu vīdū ir cars Pēteris Pirmais.

Maksima Gorkija vārdā nosauktajā teātrī skatītāju atzinību guvis pēc A. Makarenko «Pedagoģiskās poēmas» uzrakstītās M. Steglika lugas «Ceļš zīme uz dzīvi» inscenējums.

ŠONEDĒĻ

Sodien Latviešu dziesmu, muzikas un deju ansambļa koncerts Popē. Koncerta atkārtojums 12. oktobrī — Ventspīlī, 13. oktobrī — Piltēnē, 14. oktobrī — Užavā, 15. oktobrī — Kuldīgā, 16. oktobrī — Alžputē, 17. oktobrī — Valmieros, 18. oktobrī — Dobelē.

o Daugavas stadionā sacensība futbolā starp Rīgas «Daugavas» un Ceļabinskās «Avangarda» vienībām. Sākums plkst. 15.

o LRAP Kultūras namā operas studijas radoša darba vakars. Mākslinieciskais vadītājs R. Glāzups, režisore M. Tetere. Sākums plkst. 17.

12. oktobrī Latvijas Padomju mākslinieku savienībā gleznotāju sekcijas sanāksme. Sākums plkst. 19.

o «Sarkanā metalista» klubā, Lēpina ielā 336, Rīgas pilsētas 22. bibliotēkas lasītāju konference par B. Gorbatova romanu «Donbass». Konferences vadītājs A. Veļjans. Sākums plkst. 19.

o Akadēmiskajā Dramas teātrī Liepājas Dramas teātra viesizrāde ar A. Baratašvili muzikālo komediju «Spārītis». Sākums plkst. 20.

13. oktobrī Latvijas Padomju mākslinieku savienībā mākslas vēsturnieku un kritiķu sekcijas sanāksme. Sākums plkst. 19.

o Filharmonijas zālē simfoniskais koncerts. Piedalās radio simfoniskais orķestris. Dirģents LPSR Nopelniem bagātais mākslas darbinieks L. Vigners. Solisti N. Fedorovskis. Programā Čaikovskis. Sākums plkst. 20.

14. oktobrī «Daugavas» stadionā sacensība futbolā starp Leningradas «Zenita» un Rīgas «Daugavas» vienībām. Sākums plkst. 16.30.

o Operas un baleta teātrī KPFSR Tautas mākslinieka, Staļina premijas laureāta P. Norcova viesizrāde operā «Mazepa». Sākums plkst. 20.

15. oktobrī Latviešu un krievu mākslas muzejā Lietuvas, Igaunijas un Latvijas mākslinieku starppublikāniskā jaunrades konference. Sākums plkst. 11.

16. oktobrī Operas un baleta teātrī P. Norcova viesizrāde operā «Jevgeņijs Oņegins». Sākums plkst. 20.

Mākslas darbinieku nama vokālās ansambļa sāks darbu š. g. 13. oktobrī. Pirmā dalībnieku sanāksme 13. oktobrī, plkst. 18. Līdz 18. oktobrim turpinās bērnu uzņemšana vijoles pulcīnā. Izīpaš pa tālr. 26849 un 21091.

KLAUSIETIES PA RADIO

Svētdien, 11. oktobrī, pa viļņi 521,7 m: plkst. 17.20 koncerts «Mikla». Plkst. 19.45 koncerts ar radioklausītāju sastādītu programmu. Plkst. 20.15 literārs raidījums «Latviešu teātra nodibinātājs A. Alunāns». Plkst. 20.30 literāri muzikāls raidījums «Jaunātnes atpūtas vakars».

Pirmdien, 12. oktobrī, pa viļņi 521,7 m: plkst. 9.00 literārs raidījums, Ukrainu rakstnieka M. Steļmacha romāna «Dienā saimes» fragmentu lasījumu nobeigums. Plkst. 20.40 Latvijas PSR Valsts kora koncerts. Plkst. 21.50 literārs raidījums T. Zuraļova tēlojums «Pirmā vāga».

Otrdien, 13. oktobrī, pa viļņi 521,7 m: plkst. 9.00 literārs raidījums, Ukrainu rakstnieka M. Steļmacha romāna «Dienā saimes» fragmentu lasījumu nobeigums. Plkst. 20.00 simfoniskā koncerta pirmās daļas pārraide no LPSR Valsts filharmonijas zāles. Plkst. 21.30 muzikālā izglītojošā pārraide «Richards Vāgners». Plkst. 23.00 koncerts «Atbildes uz radioklausītāju vēstulēm». Pa viļņi 222,4 m: plkst. 19.30 literāri muzikāls raidījums «Brīvā Padomju Rīga». Plkst. 21.15 simfoniskā koncerta otrās daļas pārraide no LPSR Valsts filharmonijas zāles.

Trešdien, 14. oktobrī, pa viļņi 521,7 m: plkst. 17.45 koncerts no cikla «Jaunie mākslinieki». Plkst. 21.50 literārs raidījums no cikla «Alžputē rožu literatūra» Venecuēlas dzejnieka Karlosa Augusto Leona daiļrade. Pa viļņi 222,4 m: plkst. 19.30 Mocarta opera «Bēgšana no Seraila». Plkst. 22.30 literārs raidījums I. Gončarova romāna «Oblomova» fragmenti.

Ceturtdien, 15. oktobrī, pa viļņi 521,7 m: plkst. 17.45 koncerts no cikla «Jaunie mākslinieki». Plkst. 18.00 Maļakovska 13. stīgu kvartets. Pa viļņi 222,4 m: plkst. 23.00 literārs raidījums J. Doroša stāsts «Katerinovkas meitenes».

Piektdien, 16. oktobrī, pa viļņi 521,7 m: plkst. 19.30 simfoniskā koncerta pirmā daļa. Plkst. 21.45 literārs raidījums krievu valodā «Padomju Latvijas dzejnieki cīņā par mieru». Plkst. 23.00 koncerts ar radioklausītāju sastādītu programmu. Pa viļņi 222,4 m: plkst. 19.30 literārs raidījums A. Surova lugas «Apsma pār Mas kavu» radiomontaža. Plkst. 21.15 simfoniskā koncerta otra daļa.

Sestdien, 17. oktobrī, pa viļņi 521,7 m: plkst. 20.10 literāri muzikāls raidījums «Vienkāršie padomju ļaudis». Plkst. 20.40 Paganīni un Bokerini skandarb. Pa viļņi 222,4 m: plkst. 19.30 LPSR Valsts konservatorijas studentu kolektīvu ansambļa koncerts. Plkst. 20.00 literārs raidījums J. Niedres stāsts «Laiģaļi».

VERA MUCHINA

darba varoņu portretu galeriju, kurus veidpago tādi mākslas kapitāldarbi kā A. M. Gorkija pieminekļi Maskavā un Gorkijā.

V. I. Muchina ir spilgtas radošās individualitātes māksliniece. Viņas darbi ir pilni ar dziļu idejisko saturu, revolucionārās romantikas apmirdzēt, arvien tedarbīgi un emocionāli.

Māksliniece patriote V. I. Muchina arvien centās atsaukties ar savu radošo darbu uz visiem mūsu laika savilpojo šajiem notikumiem. Visas tautas cīņā par mieru veltīta viņas vadībā radītā iespaidīgā monumentālā kompozīcija.

Viņa ir daudzu lielisku darbu autore monumentālā dekoratīvajā tēlniecībā (tēli jaunajai MVU ēkai un citi).

V. I. Muchina arvien rūpējās par tautas mākslas un tēlotājas mākslas attīstību un lielu vēribu veltīja padomju cilvēku sadzīves izdalīšanai.

Līdztekus radošajai darbībai V. I. Muchina veica lielu organizatorisku un zinātnisku darbu, viņa bija PSRS Mākslas akadēmijas prezīdija locekle, PSRS Padomju mākslinieku savienības organizācijas komitejas locekle un žurnāla «Iskusstvo» redakcijas koleģijas locekle.

Padomju tauta augsti novērtējusi V. I. Muchinas lielo radošo ieguldījumu padomju mākslas kultūras attīstībā. Padomju Valdība piešķīra V. I. Muchinai pirmo padomju mākslinieku skaitā PSRS Tautas mākslinieces nosaukumu, apbalvoja ar Darba Sarkanā Karoga ordeni un ordeni «Goda zīme», kā arī ar medaļām. V. I. Muchinas radošie sasniegumi tēlniecībā atzīmēti ar piecreizēju Staļina premijas piešķiršanu viņai.

Māksliniece-pilone, cilvēks ar ārkārtīgu atsaucību un garīgu siltumu — tāds V. I. Muchinas neaizmirstamais tēls saglabāsies padomju cilvēku piemīnā.

PSRS Kultūras ministrija
PSRS Mākslas akadēmija
PSRS Padomju mākslinieku savienības organizācijas komiteja

Mirdza Kempe

Manam skolotājam

Nopelniem bagātajam skolotājam Indriķim Saulei-Sleiniņam

Viņš bija skolotājs. Šo vārdu cēlo
Ar pateicību izrunāt es vēlos.
Tik daudzās jaunas acis viņā raudzījās,
Ar saules laipnību viņš piestaroja tās
Un sava gaišā vārda cienīgs bija,
Jo zemes krāšņumu šim acīm parādīja.
Viņš bija skolotājs reiz mazai

meitenei
Tai pilsētā, ko apšālc nemierīga jūra.
Bij tēvs man miris, bērniņa tik sūra,
Ka rūgtā asara uz vaiga lās,
To pieņemot. Bet piešķārās
Kā tēva roka manai brīnumaini:
Par pamatšķiru un par Raiņi
Viņš pirmo reizi pastāstīja man.
Un visu māšu bals, šī sirdī skan,
Kas sacīja: bērns, rakstiet dzejas!

Un dažreiz šķita man: no viņa skaidrās
sejas

Kāds atspulgs manā darbā spīd.
Viņš daudzus spēja lielā dzīvē ievadīt,
Ko Raiņa tauta tagad ieguvusi.
Pēc ilga darba mūža, gaišais, dusi,
Trauc ceļi mirdzošie pret brīviem

apvēršiem.
Tu jaunos bieži vadīji pa tiem,
Pa Padomjzemi bezgalīgi mīlo,
Kur jūras brāzmo, meži šalc un kalni
zviļo.

Sveiks, sirmais draugs! Tev simtiem
roku māj:
Nav dzīves gaitai gala, skolotāj.

Līdzjūtība

Latvijas PSR Zinātņu akadēmijas Valodas un literatūras institūta direktora, partijas organizācija, arodkomiteja un Institūta kolektīvs izteic savu dziļāko līdzjūtību Institūta vecākajai zinātniskajai līdzstrādniecei Marijai Saulei-Sleiniņai viņas dzīves biedra Latvijas Valsts universitātes vecākā pasniedzēja Indriķa Saules-Sleina nāves gadījumā.

Polijā sācies Polijas un PSRS draudzības nostiprināšanas mēnesis

8. oktobrī Polijas Tautas Republikā sākās Polijas un PSRS draudzības mēnesis ar lozungu — tālāk paplašināt draudzību un sadarbību starp abām brālīgajām tautām.

Polijas un PSRS draudzības biedrība paredzējusi draudzības mēnesī realizēt plašu pasākumu programmu. Varšavā, piemēram, notiks vairāk nekā 6000 lekciju par padomju ļaužu dzīvi un panākumiem darbā. Uzņemumos, skolās un iestādēs noorganizēs draudzības mēnesim veltītas svinīgas sēdes

un koncertus, kuru programmas būs padomju muzikas un daiļdarbi. Daudzos Varšavas rūpniecības uzņēmumos demonstrēs padomju pirmrindnieku darba metodes. Draudzības mēnesī Varšavas sabiedriskās organizācijas rīkos ekskursijas uz J. V. Staļina vārdā nosauktās kultūras un zinātnes pils jaunceltnī Varšavā, kā arī tikšanās ar padomju strādniekiem — pils celtniekiem.

Draudzības mēnesī notiks padomju filmu festivāls.

PAKISTANAS UN PSRS KULTURAS ASOCIACIJAS SAPULCE

Karāči notika Pakistānas un PSRS kultūras asociācijas biedru gadskārtējā kopsapulce. Tajā G. Sajeds norādīja, ka asociācijas mērķis ir attīstīt draudzības attiecības starp Padomju Sa-

vienību un Pakistānu. Viņš aicināja nostiprināt kultūras sakarus ar PSRS. Sapulcē tēvētāja asociācijas vadītājus 1953./54. gadam. Par asociācijas priekšsēdētāju ievēlēja G. Sajedu.